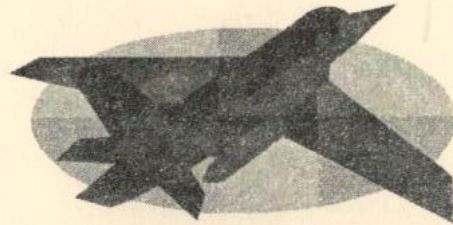

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

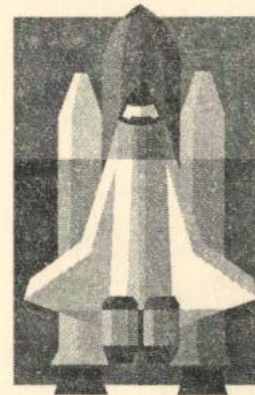

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

20-21 квітня 2010 р.

Київ 2010

УДК: 009 (082)

Актуальні проблеми психології діяльності в особливих умовах: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 20-21 квітня 2010 р., Національний авіаційний університет / за заг. ред. О.В. Петренка, О.М. Ічанської. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк». 2010. – 128 с.

Містить матеріали доповідей щорічної науково-практичної конференції з проблем психології діяльності в особливих умовах.

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

В.П. Харченко, д-р тех. н., проф., заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, проректор з наукової роботи Національного авіаційного університету

Заступник голови оргкомітету:

О.В. Петренко, к. психол. н., доц., завідувач кафедри авіаційної психології, заступник директора Гуманітарного інституту НАУ з наукової роботи

Члени оргкомітету:

О.М. Ічанська, доц.

С.С. Луппо, ст. викл

Л.В. Помиткіна, доц.

О.І. Западенко, викл.

О.В. Сечейко, доц.

Я.І. Пономаренко, зав. лаб.

О.В. Гірчук, ст. викл.

Н.С. Хімченко, викл.

В.В. Злагодух, ст. викл.

Секретаріат конференції

О.В. Гірчук (голова секретаріату)

А.В. Нагайко

*Рекомендовано до друку вченою радою
Гуманітарного інституту НАУ
(Протокол №7 від 14 квітня 2010 р.)*

систему сучасного навчання пілотів, усунути дезорганізуючу дію емоційного компонента на професійну діяльність льотної команди і цим забезпечити ефективність польотів цивільної авіації.

Література:

1. Л. Рон Хаббард Шкалы и таблицы // Саентология 0-8. Книга основ — Copenhagen, Denmark: New Era Publications International ApS, 2007. — С. 106-116. — 539 с.

Інна Цибулько

м. Київ

**Вплив рівня самоактуалізації на продуктивність
стрес-долаючої стратегії поведінки
в умовах підвищеного ризику та відповідальності**

Одним із факторів, який сприяє ефективному подоланню екстремальних ситуацій, є копінг-стратегія, або стрес-долаюча стратегія поведінки, яка направлена на вирішення життєвих труднощів та ризикованих ситуацій. В сучасній психології копінг-стратегію вивчають у поведінковій, когнітивній та емоційній сферах і ділять на продуктивну, непродуктивну, відносно продуктивну[1].

Стрес-долаюча поведінка в цілому реалізується безпосередньо за допомогою використання людиною певних стратегій

поведінки (вирішення проблеми, пошук соціальної підтримки, уникнення) на основі особистісних ресурсів та середовища [3]. До копінг ресурсів дослідники відносять адекватну «Я-концепцію», позитивну самооцінку, інтернальний локус контролю, потяг до розширення знань про навколишнє середовища, застосування творчого підходу в умовах підвищеного ризику та відповідальності. Всі ці індивідуальні прояви свідчать про рівень самоактуалізації людини. Отже, ефективність, швидкість вирішення проблемної ситуації залежить від рівня розвитку людини як особистості.

Для підтвердження теоретичних даних нами було проведене експериментальне вивчення залежності копінгових стратегій в професійній діяльності від рівня самоактуалізації. Вибірку дослідження складають 27 співробітників авіакомпанії. За методикою Є.Хайма [1] були отримані наступні результати: продуктивна копінг-стратегія (П), за допомогою якої людина швидко та успішно долає стрес, властива 37% досліджуваним, відносно продуктивна (направлена на часткове вирішення проблеми) – (В) 55,5%, непродуктивна (ускладнює процес вирішення проблеми, негативно впливає на стан здоров'я) – (Н) характерна для 7,5% досліджуваних.

Серед респондентів, у яких переважає (В) стратегія, 33% мають рівень самоактуалізації вище середнього, а 67% - нижче середнього; 18% досліджуваних, які використовують (П) стратегію, знаходяться на рівні розвитку вище середнього, 72% - на рівні, нижче середнього і 10% досліджуваних мають низькі показники.

Усі респонденти (100%) з (Н) копінг-стратегією мають низькі показники рівня самоактуалізації. За результатами дослідження можна стверджувати, що уміння людини сприймати життя цілісно, відчувати внутрішню відповідальність за власне життя, сприймати свої недоліки та переваги, прислуховуватися до внутрішніх потреб, думок, переживань допомагає людині більш ефективно та продуктивно боротися з життєвими труднощами та екстремальними ситуаціями.

Вивчення взаємозв'язку особистісних детермінант і стратегій поведінки має вагомое значення для інтерпретації природи поведінки людини в умовах підвищеного ризику та відповідальності, так і для створення психологічних програм формування умінь людини ефективно долати стресові ситуації [2].

Література:

1. Змановская Е. В. Девиантология: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. -М.: Издательский центр «Академия», 2003. - 288 с.
2. Либина А., Либин А. Стили реагирования на стресс: психологическая защита или совладание со сложными обстоятельствами // Стиль человека: психологический анализ. – М., 1998.
3. Малкина-Пых И.Г. Психосоматика.– М.: Эксмо, 2008. – 1023 с.